

VLADA RH
RADNA SKUPINA

IZVJEŠĆE O POPLAVAMA
17.-22. RUJNA 2010. GODINE

Zagreb, 29. rujna 2010.

UVOD

U razdoblju od 17. do 22. rujna 2010. utvrđene su ekstremne količine oborina što se prema klimatološkim prosjecima na temelju podataka od 1951. do 2000. godine nije dogodilo u proteklih sto godina (metoda uzorkovanja na temelju podataka od 1951. do 2000. godine).

Ovakvi ekstremi također upućuju na scenarije sve češćih i jačih meteoroloških i hidroloških ekstrema pod utjecajem klimatskih promjena, što pokazuju i analize ekstremnih pojava u globalnim razmjerima. Događaj koji je prethodio kod nas spada u ekstremne hidrološke događaje.

Globalne klimatske promjene djeluju. Posljedice osjeća velik dio planeta Zemlja. Zemlje Europe: Poljska, Njemačka, Austrija, Mađarska, Španjolska, Slovenija doživjele su katastrofalne poplave. Uzrok su ekstremni i nikad zabilježeni hidrološki događaji. Ove zemlje spadaju u kategoriju razvijenih zemalja sa jačim ekonomskim potencijalom nego što to ima Hrvatska, uz vrlo sofisticirane sustave predviđanja poplavnih valova, ali ih unatoč svemu tome nisu uspjele spriječiti.

Posljedice u Europi su katastrofalne uz pogibiju oko 50 osoba, velika materijalna šteta, poplavljeni čitavi gradovi. Slovenija je doživjela katastrofu sa ljudskim žrtvama, poplavljena su velika područja, mjesta i gradovi u slivu Save. U slivu Ljubljane palo je preko 320 mm kiše na m², na području Republike Hrvatske na dijelovima savskog sliva još dodatnih 120 mm/m². To su ekstremne padaline koje su uzrokovale maksimalne vodostaje tako da je na vodomjernom profilu Jesenice registriran vodostaj od 580 cm što je iznad 100 godišnjeg povratnog perioda.

Potrebno je napomenuti da se zbog poplava u Republici Sloveniji nisu redovito dobivali točni podaci o protokama sukladno Protokolu o postupanju o popisu središnjih i lokalnih tijela za kontakte u vezi obrane od poplava na području od zajedničkog interesa Republike Hrvatske i Republike Slovenije. Agencija za okolje Republike Slovenije na svojim web stranicama objavila podatak o protoci rijeke Save na postaji Jesenice na Dolenjskem od 2960 m³/s dana 19. rujna 2010. godine u 14 sati (nedjelja), a istog dana u 16 sati i 30 minuta objavila je podatak o protoci od 3527 m³/s.

Navedeni vodostaji su prouzročili maksimalne vodostaje u gradu Zagrebu, Rugvici, Dubrovčaku i dalje prema Sisku. Navedeni vodostaji su u kategoriji povijesnih (nikad zabilježenih) i spadaju u kategoriju 1000 godišnjeg povratnog perioda.

Ako bi to preslikali na vodostaje u 1964. god. kada je Zagreb iznosio 514 cm, sada je i pored djelovanja odteretnog kanala „Sava-Odra“ zabilježen maksimum od 464 cm, dakle da je situacija kao 1964. kada nije bilo kanala „Sava-Odra“ niti ustave Prevlaka onda bi vodostaj premašio 514 cm.

Dakle, zadesila nas je elementarna nepogoda koja bi prema navedenim podacima imala razornije posljedice od one 1964. god.

Nasipi kroz grad Zagreb koji su izgrađeni poslije katastrofalne poplave 1964. godine i koji su dimenzionirani za 1000 godišnji povratni period i imaju nepropusnu jezgru, izgradnja dijela

odteretnog kanala „Sava-Odra“ u dužini od 32,5 km i izgradnja ustave Prevlaka nizvodno od Rugvice, dakle taj ne potpuno izgrađeni sustav, proveo je maksimalni vodni val bez posljedica.

Kako je rijeka Sava bujičnog karaktera kroz Zagreb do Hrušćice, sa visinskom razlikom od ulaza u Jesenicama od 30 m, propagacija se odvijala velikom brzinom.

Vodostaj u Zagrebu je u 36 sati narastao od -200 cm do +464 cm, dakle za 6,64 m, te je vodostaj u Rugvici premašio sve prognoze (max +935 cm) i dostigao rekordnih +980 cm, a, Dubrovčak također rekordnih +872 cm.

Svi navedeni događaju ubrajaju se u povijesni maksimum odnosno nikad zabilježeni od kada se vrše mjerenja jer su svi vodostaji bili iznad 100 godišnjih velikih voda tako da je ovo ekstremni hidrološki događaj u dimenzijama 1000 god. povratnog perioda.

Navedeno je dovelo do ogromnog porasta vodostaja rijeke Save i općenito nepovoljne hidrološke situacije na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske.

Posljedice koje su uslijedile bile su: plavljenje poljoprivrednih površina, naselja, prodor voda u obiteljske kuće i gospodarske objekte, zagađenje vode za piće, pojave klizišta, plavljenje i zatvaranje prometnica na pojedinim područjima gradova, općina i sela na području Zagrebačke županije i Grada Zagreba, Istarske županije, Sisačko-moslavačke županije, Dubrovačko-neretvanske, Primorsko-goranske i Varaždinske županije.

Najveće poplave, s najtežim posljedicama, zahvatile su dijelove zaprešićkog i, naročito, velikogoričkog područja. Nastalo krizno stanje trajalo je od 19/20. rujna ove godine. U ovom trenutku na svim navedenim područjima stanje je normalizirano, s tim da su u najugroženijim naseljima velikogoričkog područja u tijeku poslovi saniranja šteta.

Pored navedenih područja manje štete nastale su u zahvatu sliva rijeke Save i na području Sisačko-moslavačke županije, te na zapadnom dijelu Istarske županije kao posljedica pojave velikih bujičnih voda na tom području.

Na ostalim slivnim područjima rijeka: Kupe (Karlovačka županija), Drave i Bednje (Međimurska i Varaždinska županija) i rijeke Čabranke (Primorsko-goranska županija) nije bilo većih plavljenja pa tako ni šteta po ljude i imovinu.

Uzvodni dio područja iznad Zagreba, dakle područje Samobora i Zaprešića s gradom Sveta Nedjelja i općinom Brdovec nezaštićeno je područje gdje nije izgrađen sustav obrane od poplava. Na ovom području poduzimane su sve mjere obrane prema Državnom planu, a suradnja na terenu je bila vrlo dobra i obranjeno maksimalno što se u takovim ekstremno nepovoljnim uvjetima moglo.

Nasipi uz rijeku Savu, na desnoj obali, naročito od sela Drenja do sela Suša u dužini od 22,5 km su stari u prosjeku 40 godina, uz same nasipe su smještene tradicionalne i nove kuće posavskih sela sa cestom na kruni nasipa (vrlo uskom) koji nisu jednostavno mogli podnijeti, ni te vodostaje, ni enormni pritisak vode te su počeli na dionici od Drenja do Sopa Bukevskog propuštati vodu, stvarali su se podviri i mjestimična preljevanja, koje uzroke jednostavno ta konstrukcija nasipa nije podnijela.

Potrebno je naglasiti da je sustav obrane od poplava angažiran od prosinca 2009. god. pa neprekidno do sada, dakle punih 10 mjeseci. Za to vrijeme i kroz te zadatke bilo je stotine uspješnih hidrotehničkih intervencija i spašena su mnoga sela pa i gradovi kao što su Vukovar, slavonska sela, kao što su sela uz Baranjsku Karašicu, Šumarina, Luč, Šećerana, Zvonimirovac, Crnac, Bokšić Lug i ostala, a također bez obzira što područje uzvodno od Zagreba, Zaprešića i Samobora nije branjeno, nadljudskim naporima svih sudionika područje je obranjeno.

U dane 26. i 27. 09. 2010. godine uslijed kiša u R. Sloveniji u prosjeku oko 40 mm/m² što je prouzročilo stvaranje novog vodnog vala, ali na sreću duplo manjeg od katastrofalnog koji se desio prethodnih dana. I za ovaj vodni val Hrvatske vode poduzele su sve radnje koje propisuje Državni plan obrane od poplava u smislu operativnih priprema i izvještavanju i obavješćivanju nadležnih institucija i institucija u lancu djelovanja kod ovakvih situacija.

Ovaj val je prošao sustavom bez posljedica, a nije ugrozio ni mjesta prodora na desnoobalnom nasipu koja su u međuvremenu brzom akcijom operative Hrvatskih voda sanirane

1. STANJE NA POPLAVLJENOM PODRUČJU

Područja zahvaćena poplavom

Uslijed navedenog došlo je do pojave vodnog vala koji je izazvao ugrozu na površinama od ukupno približno 75 km² odnosno:

- na samoborskom i zaprešićkom području 50 km²,
- na velikogoričkom području – 25 km²
- zahvaćeno je ukupno 6 500 stanovnika,
- poplavljeno oko 900 stambenih objekata (oko 300 na samoborskom i zaprešićkom području te oko 600 na velikogoričkom području)

a) Županija zagrebačka

- **područje grada Samobora:** Samoborski Otok, Medsave, Savršćak, Celine, Vrbovec Samoborski,
- **područje grada Zaprešića:** Drenje Brdovečko, Zdenci Brdovečki, Ključ Brdovečki, Savski Marof i Javorje
- **područje grada Velike Gorice:** Drenje Ščitarjevsko, Lekneno, Strmec Bukevski, Sop Bukevski, Obed, Gornje i Donje Bukevje, Orle, Čret Posavski i Drnek, Ribnica, Čička Poljana

b) Županija sisačko-moslavačka

- **područje grada Siska:** Desna Martinska Ves, Desno Trebarjevo, Desno Željezno

c) Županija istarska

- **područje grada Pule:** Fažana i Valbandon

Državna uprava za zaštitu i spašavanje, u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (koje su aktivirale stožere za zaštitu i spašavanje) i drugim nadležnim tijelima, od samog su početka nastanka krizne situacije kontinuirano pratili tijek i razvoj događanja te pravovremeno poduzimali sljedeće odgovarajuće mjere i postupke u cilju smanjenja štetnih posljedica, spašavanja i pružanja pomoći nastradalom stanovništvu:.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje je pratila dinamiku uvođenja pripravnosti operativnih snaga u odnosu na razvoj događaja te nadzirala sustav za uzbunjivanje i držala ga u stanju pripravnosti u cilju trenutne mogućnosti uzbunjivanja stanovništva.

Putem Državnog centra 112 kontinuirano je obavješćivala stožere zaštite i spašavanja svih razina i svih nositelja mjera obrane od poplava o nastalim promjenama i proglašenju mjera.

Za potrebe nadopune redovnog sustava operativnih snaga zaštite i spašavanja i obrane od poplava uključivala je putem DC 112 i dodatne snage.

Državni hidrometeorološki zavod je posebno provodio mjerenja, motrenja i opažanja o padalinama te procjene o istima uz dodatnu obradu, uvažavajući i mjerenja susjednih država (uzvodno), kontinuirano dostavljao svim nadležnim tijelima putem Državnog centra 112.

JP „Hrvatske vode“ su poduzimale državnim planom obrane od poplava propisane mjere i pripreme radnje za nailazak poplavnog vala, posebno u praćenju razvoj događaja i pravovremeno stupnjevanju mjera pripravnosti i razine opasnosti te su o tome obaviještavali sve ostale sudionike zaštite i spašavanja putem Državnog centra 112.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su putem Stožera zaštite i spašavanja aktivirali postojeće operativne snage za žurno reagiranje te osigurali uvjete za provođenje plana obrane od poplava na svom području međutim kako isti nisu bili dostatni koordinirano i planski aktivirani su svi nedostajućih resursi s razine države.

Ministarstvo unutarnjih poslova te Ravnateljstvo policije poduzelo je sve potrebite aktivnosti u okviru svojih nadležnosti odnosno uspostavljanja sustava sigurnosti prostora te svih pripadajućih pripremnih radnji za evakuaciju stanovništva, a u skladu s koordinacijskim aktivnostima Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Uložen je maksimalni angažman raspoloživih policijskih službenika i uporaba materijalno-tehničkih sredstava koja ima na raspolaganju.

Ministarstvo obrane temeljem prosudbe s terena i zahtjeva Državne uprave za zaštitu i spašavanje stavlja u pripravnost, te je aktivno sudjelovalo u aktivnostima obrane od poplava tj. nadogradnje i čuvanja nasipa te spašavanja stanovništva i dostavljanja hrane i potrepština u poplavljenom području.

2. SLIJED I RAZVOJ DOGAĐAJA

Dana 17.09.2010. Državna uprava za zaštitu i spašavanje je putem Županijskih centara 112 (ŽC 112) zaprimila prvu obavijest od Državnog hidrometeorološkog zavoda u vidu upozorenja o mogućnosti obilnijih padalina na sjevernim, sjevero-zapadnim područjima zemlje te na sjevernom Jadranu.

Upozorenja i prognoze promptno su prosljeđivanja tijelima vlasti JLP(R)S-a, žurnim službama i ovlaštenim institucijama zaduženim za obranu od poplava.

Dana 18. rujna 2010. oko 08,20 sati Agencija Republike Slovenije za zaštitu i rešavanje dostavila je Državnom Centru 112 (DC 112) obavijest o nastanku vodnog vala i upozorenje o mogućim posljedicama za Republiku Hrvatsku.

DC 112 zaprimljenu je obavijest prosljedio svim Županijskim centrima 112 (ŽC 112) koji istu odmah prosljedili svim nadležnima, s uputstvom o postupanju i obvezi daljnjeg izvješćivanja stanovništva o istom.

Razvoj događaja (Zagrebačka županija i Grad Zagreb)

Dana 18. rujna odgovorne osobe u PUZS Zagreb izvršile su obilazak kako bi se neposredno uvjerali o razmjerima ugroze.

Dana 19. rujna poplavljena su područja osobno obišli ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje i pomoćnik ravnatelja-zapovjednik civilne zaštite Republike Hrvatske što su kontinuirano činili i svih narednih dana.

Dana 19. rujna 2010. došlo je do naglog porasta vodostaja rijeke Save na području Zaprešića, Samobora i Svete Nedjelje (i pripadajućih općina), te su aktivirani stožeri zaštite i spašavanja istih koji kontinuirano razmatraju stanje i donose mjere. Održana je sjednica županijskog stožera ZiS, na kojoj se utvrđuju prioritene mjere dodatnog utvrđivanja nasipa kod Ključa Brdovečkog te definiraju sve preventivne mjere za moguću evakuaciju ugroženog stanovništva – određivanje i pripremanje objekata za prihvati i ostale sigurnosne mjere i dr.

Dana 20. rujna 2010. u ranim jutarnjim satima došlo je do naglog porasta vodostaja rijeke Sava i na području grada Velika Gorica (i pripadajućih općina). te su županijski i gradski stožer zaštite i spašavanje, prateći stanje aktivirali potrebne resurse i mjere. Formira se i priprema prihvatni centar za potrebe smještaja evakuiranog stanovništva u OŠ Vukovina za što DUZS iz državnih skladišta osigurava potrebnu opremu (kreveti, pokrivači i dr), te o istom obavještava ugroženo stanovništvo.

Dana 20./21. rujna 2010. došlo je do proboja nasipa uzvodno od Strmca Bukevskog i Sopa Bukevskom na dva mjesta te kod naselja Trstenik-Abesinija, Resnika, Donje Ščitarjevo, Željezno Desno, Bukevje-Drnek, Stružec Posavski, Strmec Bukevski-Trnje.

Prodori su se desili kod sela Lekneno i kod sela Sop Bukevka. Sve se to dešavalo u noći 20.09.2010. oko 03 sata. Nasip je u svojoj konstrukciji popustio. To se moglo desiti i 1990.

i 1998. god. i narednih godina. Posljedice su poplavljenih 35 km² površine od Drenja do kanala „Sava-Odra“.

Poplavljena su sela Drenje, Šćitarjevo, Lekнено, Strmec Bukevski, Sop Bukevka, Bukevje, Čička Poljana, Črnkovec, Ribnica, Drnek, Vrbovo, Strmec.

U isto vrijeme na lijevoj obali Save na tom potezu vodili smo akciju i mjere na intervencijama od Dubrovčaka Ljevog, Luke Lijeve, Martinske Vesi, Trebarjeva na području Sisačko-moslavačke županije u dužini od 30-tak km koje su uspješno provedene, zahvaljujući boljim nasipima, te poduzetim akcijama na aktiviranju preljeva Palanjak, te stalnom radu ustave Prevlaka.

Takav ekstremni vodostaj uspješno je također bez većih posljedica proveden kroz područje grada Siska i Slavonskog Broda, gdje su poduzete sve mjere prema Državnom planu obrane od poplava.

S obzirom da je dio stanovništva svojom voljom ostao u svojim kućama (nije se evakuirao) te ostao u vodenom okruženju, stožer zaštite i spašavanja prioritetno organizira posebne timove za obilazak istih i dostavu hrane, pića, lijekova i dr.. Istovremeno se provodi osiguranje medicinske skrbi posebno za kronične bolesnike, te provodi evakuacija.

Prateći razvoj situacije pripremili su se timovi za ispušavanje vode, isušavanje prostora, za provedbu epidemioloških i sanitarnih mjera sanacije i asanacije prostora te se isti planski uvode u aktivnosti na prostore sa kojih se je povukla voda.

Tijekom čitavog razdoblja od 19. do 28. rujna 2010. sukladno dinamici događaja kontinuirano su izvršavane zadaće zaštite i spašavanja stanovništva i imovine kao posljedica probijanja zaštitnih vodnih objekata:

- Djelatnici operativnih službi DUZS-a organizirano i kontinuirano su obilazili područja uz tok rijeke Save odnosno kritična mjesta uz pripremu opreme i sredstva koja se mogu angažirati u otklanjanju posljedica. Županijski Centar 112 je sukladno Standardnom operativnom postupku prosljeđivao čelnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i gotovim snagama obavijesti o trenutnom stanju i potrebi za reagiranjem.
- Nadležna tijela JLP(R)S - (župan, gradonačelnik, načelnik općine i stožeri ZiS-a) izvršili su zadaće vezane uz informiranje o trenutnom stanju te poduzimali sve radnje u okviru svojih obveza i mogućnosti na promatranju ugroženog područja i priprema za daljnja reagiranja.
- Tijekom izvršavanja zadaća sva nedostatna oprema, sukladno nalogima ravnatelja DUZS-a i zapovjednika CZ RH žurno je izdana iz skladišta zone Zagreb za pružanje pomoći na ugroženom području.

Tijekom provođenja svih potrebnih aktivnosti uočene su manjkavosti u području stručnosti i organizacijskih sposobnosti Stožera zaštite i spašavanja prioritarno kod sagledavanja stanja i procjene o poduzimanju potrebnog.

Razvoj događaja (Sisačko-moslavačka županija)

Dana 19. rujna u 20,00 sati otvorena je ustava Prevlaka i dolazi do punjenja retencije Lonjsko polje i retencije Žutica. Putem radio Quirinusa i Siska obaviještavaju se stočari i drugi korisnici da povuku stoku iz navedenih retencija.

Dana 20. rujna .2010. u 7,00 sati na vodomjeru Dubrovčak je vodostaj 844 cm i uspostavljena je izvanredna obrana od poplava na dionici 51 (lijeva obala Save od Dubrovčaka do Palanjka).

Dana 20. rujna 2010. u 08:21 sat, ŽC 112 Sisak dobiva dojavu o probijanju nasipa u Trebarjevu Desnom, te je upućen zahtjev za dodatnim vrećama i pijeskom, kako bi se nasip ojačao, vreće i pijesak također su zatražene za pojačanje nasipa u Jezeru i Ljubljani.

Izvanredno stanje na desnoj obali save od Jezera Posavskog do Siska (dionice 47/I i 47/II) uspostavljeno je u 15 sati zbog visine vodostaja na vodomjeru Rugvica od +963 cm.

Izgrađeni dodatni zečji nasipi:

- Jezreo Posavsko cca 50 m ,
- Desno Željezno cca 1000 m,
- Dubrovčak Desni cca 70 m,
- Trebarjevu Desno cca 1000m
- Martinskoj Ves Desnoj cca 700 m.
- Ljubljani cca 200 m,
- Tišina Desna cca 50 m,
- Strelečko cca 50 m
- Bok Palanječki cca 100 m
- prokop lijevog savskog nasipa na lokaciji preljeva Palenjek dužine cca 15 m, te dio vodnog vala ispušten prema retenciji Lonjsko Polje.

Dana 21., 22. i 23. rujna 2010. Lokalno stanovništvo, pripadnici Hrvatske vojske sa tri čamca te PUZS Sisak sa jednim čamcem sudjeluju u zbrinjavanju ugrožene stoke (konji, krave i dr.) na Odranskom polju. Ukupno zbrinuto oko 600 grle stoke.

Ugroženo područje: Desna Martinska Ves, Desno Trebarjevo, Desno Željezno u kojima je uslijed oborinskih voda došlo do djelomične ugroze 15-tak objekata kojima su poplavljene podrumske prostorije.

Tijekom provođenja svih potrebnih aktivnosti uočeni su nedostaci na objektima zaštite od poplava odnosno nedovršena izgradnja nasipa te je također uočeno da su nasipi mjestimično niži od propisanog što je posljedica neredovitog održavanja istih.

Razvoj događaja (Istarska županija)

Dana 17. rujna .2010. upozorenje DHMZ-a o mogućnosti obilnijih padalina na području Sjevernog Jadrana istog dana JP Hrvatske vode uvode pripremo stanje obrane od poplave za područje rijeke Mirne, a u 18.00 sati za područje rijeke Raše. 18. rujna 2010. u 10.15 sati: JP Hrvatske vode - uspostavljeno je redovno stanje obrane od poplave za rijeku Mirnu.

Dana 19. rujna 2010. u 04.10 sati: JP Hrvatske vode- uvedeno je redovno stanje obrane od poplave za rijeku Dragonju, a istog dana u 05.00 sati: izvanredno stanje obrane od poplave na zaštitnom sustavu Mirna-Dragonja, dionica Umaški potok.

O navedenim upozorenjima i odlukama putem ŽC 112 Pazin, upoznata su nadležna tijela JLP(R)S, načelnici Stožera zaštite i spašavanja Istarske županije i gradova Buzeta, Umaga i Novigrada, nadležne ustanove, institucije, javna i privatna poduzeća.

Dana 19. rujna 2010. u 00.35 sati zatvoreni su granični prijelazi Plovanija i Kaštel zbog ugrožavanja slovenskih graničnih prijelaza na rijeci Dragonji.

Dana 19. rujna 2010. U 04.40 sati aktivira se Stožer zaštite i spašavanja Istarske županije, te uži dio stožera, čiji član je i gradonačelnik Novigrada, na terenu preuzima koordinaciju i upravljanje nepogodom.

U vremenu kraćem od dva sata vodena bujica poplavljuje Sportsku dvoranu u Novigradu, voda ulazi u Dom umirovljenika, dječji vrtić i ambulantu a na području Umaga voda poplavljuje 4 stambena bloka i više obiteljskih kuća u naselju Komunela (oko 60 stambenih jedinica na cijelom području grada).

Uspostavljeno prevoženje čamcem za stanovnike naselja Komunela obzirom da je zbog visine vode od 70 – 120 cm pristup tom naselju vozilima i pješke nemoguć. Oko 10,00 sati vodena bujica se smiruje i vodostaj počinje opadati.

U dijelovima grada gdje se voda povukla počinje se sa ispumpavanjem. Do večernjih sati ispumpani su gotovi svi prostori u gradu osim naselja Moela čemu se pristupilo po povlačenju vode. Da bi se ubrzalo povlačenje iskopano je 5 odvodnih kanala iz područja Komunela prema Umaškom potoku. Provodi se intenzivno ispumpavanje vode iz Sportske dvorane u Novigradu. U Domu umirovljenika život funkcionira normalno, a vode ima samo u kotlovnici. Naselje Komunela u Umagu je zbog od opasnosti od strujnog udara bilo bez struje do popodnevnih sati 20. rujna.

21. rujna 2010. provode se završna ispumpavanja vode, cijelo naselje Komunela u jutarnjim satima dobija struju, život u gradu se normalizira a 22. rujna 2010. stanje je gotovo potpuno normalizirano, provodi se preventivna deratizacija i dezinfekcija. Svi su granični prijelazi otvoreni.

Tijekom provođenja svih potrebnih aktivnosti uočene su propusti kod izgradnje objekata kanalizacije i odvodnje oborinskih voda kao i bespravna gradnja objekta na području utvrđenih depresija i tokova oborinskih voda.

Također su uočene manjkavosti u području stručnosti i organizacijskih sposobnosti Stožera zaštite i spašavanja prioritetno kod sagledavanja stanja i procjene o poduzimanju potrebnog.

3. STANJE NA DAN 28. RUJNA 2010.

Svi prodori nasipa na velikogoričkom području su zatvoreni, te se vrše hitne intervencije na stabilizaciji sustava obrane od poplava i evakuacija voda sa poplavljenog područja.

Državna prometnica Popovača – Sisak zatvorena je za sav promet do daljnjeg zbog urušavanja mosta

Vodostaji rijeke Save od Jesenica do Siska su u daljnjem opadanju Na nizvodnom dijelu od Siska do Županje vodostaji Save su u blagom porastu.

Vodostaji rijeke Kupe i Une također su u opadanju, a jedino je vodostaj Ilove bio u značajnom porastu.

Vodostaji zabilježeni jutros u 7⁰⁰ po pojedinim postajama:

VODOTOK / POSTAJA	VODOSTAJ - cm		+ / - cm /24 sata
	27.09. u 7 sat	28.09. u 7 sati	
Sava - Jesenice II	162	114	- 48
Sava Zagreb	151	82	-69
Sava - Rugvica	646	625	-21
Sava - Jasenovac	715	751	+ 36
Ilova - Veliko Vukovje	483 U 23 ⁰⁰ max. 514 ⁰	512	-29

Prema prognozama, u sljedeća tri dana ne očekuju se značajne promjene vodostaja rijeke Save i pritoka. Očekuje se daljnji pad vodostaja rijeke Save.

Izvanredne mjere obrane od poplave koje su trenutno na snazi po dionicama:

Ilova - Veliko Vukovje od 15³⁰ 27.9.2010 (dionica 55/II)

Retencija Lonjsko polje - CS Šašna Greda (dionica 53/I)

U očekivanju je pad vodostajaispod +500 cm Ilova Veliko Vukovje (trenutno +512 cm s tendencijom opadanja 2 cm /sat) i +470 cm retencija Lonjsko polje - CS Šašna Greda (

trenutno +480 cm s tendencijom pada/stagnacije 1,0 cm/dan). Te se Očekuje se postupno ukidanje

4. POKRENUTE AKTIVNOSTI

Trenutno nakon prodora vode u Leknenom (Drenje Bukevsko) poduzete su organizirane mjere i aktivirana je operativa za sanaciju prodora i odrona koji su se desili na najugroženijoj dionici do Sopa Bukevskog u dužini od 7,2 km.

Svi prodori su sanirani i izgrađeni na potrebnu visinu i trenutno se provodi ojačanje ugradnjom čeličnog žmurja na pozicijama prodora.

Osigurane su crpke velikog kapaciteta i to 4 crpke kapaciteta 350l/sek i 1 crpka kapaciteta 300 l/sek, koje konstantno prepumpavaju vodu iz poplavljenog područja u Odransko polje.

Organizirani su i aktivirani svi stručni potencijali na obilasku savskih nasipa, nasipa kanal Sava-Odra, naročito na potezu Zagreb-Suša (Ruće) i sve do Siska (dionica dužine oko 120 km) radi pregleda sigurnosti i procjene oštećenja i potrebne sanacije istog što će se činiti kontinuirano.

Izradjen je plan hitnih intervencija do kraja godine i prijedlog programa radova na zaštiti područja uzvodno od Zagreba (Samobor, Zaprešić) te izgradnji i rekonstrukciji sednog nasipa koji je najugroženiji od Drenja Bukevskog do Suše (Ruće) u dužini od 22,5 km. Izradjen je plan potrebnih radova na dovršenju kompleksnog sustava obrane od poplava Srednjeg posavlja koji se prikazuje u nastavku

Tijekom dana 19. rujna 2010. godine 150 djelatnika Interventne jedinice policije angažirano je na traženje Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Prioritetno su snage angažirane u cilju sigurnog i nesmetanog odvijanja prometa kao i preusmjeravanja te zatvaranja prometnica na 9 državnih, 8 županijskim i 20 lokalnih cesta.

Zbog vodenih bujica i oštećenja cesta angažirani policijski službenici na području ugroženih županija poduzeli su mjere zatvaranja i preusmjeravanja prometa i na 5 graničnih prijelaza radi poplavljenih prilaznih cesta (GP Donji Kraj, GP Harmica, GP Plovanija, GP Kaštel i GP Požane).

Na ostalim područjima županija gdje je došlo do otežanog odvijanja prometa uslijed velikih količine oborina i naplavina na cestama poduzete su sve potrebite mjere u cilju preusmjeravanja i osiguravanja protočnosti prometa te sigurnosti sudionika u prometu.

UKUPNO ANGAŽIRANI RESURSI

Državna uprava za zaštitu i spašavanje :

- 234 pripadnika: - djelatnici i pripadnici interventne postrojbe CZ za spašavanje iz vode
 - 104 operatera Državnog centra 112 i Županijskih centara 112
- specijalistička oprema za zaštitu ispašavanje (ternska vozila, čamci, elektro agregati, reflektorski sustavi, kreveti sa pripadajućom opremom)

Civilna zaštita,

- ukupno 593 pripadnika - 200 pripadnika na samoborskom i zaprešićkom području
 - 350 pripadnika CZ na velikogoričkom području,
 - 47 pripadnika CZ u Martinskoj vesi – sisačko područje

Vatrogasne snage (na bazi jedne smjene):

- 470 vatrogasaca (iz 5 JVP, 28 DVD i VZ Zagrebačke županije),
- 50 ekipa za ispušavanje vode.

Hrvatske vode

- 200 radnika Hrvatskih voda,
- 250 radnika licenciranih društava,
- 400.000 komada vreća.

Ministarstvo obrane (na bazi jedne smjene):

- 412 vojnika
- 8 čamaca,
- 3 kamiona i pomoćna tehnika. tehnika).

Ministarstvo unutarnjih poslova:

- 1006 policijskih službenika,
- 240 vozila,
- 2 čamca
- helikopter.

Crveni Križ:

Distribucija humanitarne pomoći, ukupno podijeljeno:

- voda za piće cca 60.000 l + voda iz cisterni
- mlijeko cca 10 000 litara,
- konzervirana hrana cca 3 000 komada,
- ostala hrana 8 500 kg (gotova jela, kruh, tjestenine i sl.)
- gumene čizme 400 pari (DUZS, županija, grad V.Gorica),
- 81 isušivač,
- 3 elektro agregata.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave – angažirale su pripadnike civilne zaštite iz svoje nadležnosti

5. ANALIZA AKTIVNOSTI I PRIJEDLOG MJERA

Izvršenom analizom svih provedenih aktivnosti i poduzetih radnji utvrđeni su određeni nedostaci:

- prilikom izvršenja dijela zadaća uočen je nedostatak potrebne razine znanja i stručnosti članova Stožera za stožerni rad za kvalitetnije sagledavanje trenutnog stanja i aktivnosti koje su u tijeku,
- nedostatak odgovarajućeg cjelovitog sustava veza
- nedostatak odgovarajuće i propisane spasilačke i specijalističke opreme i materijalnih sredstava za zaštitu i spašavanje
- preuzimanje ukupne organizacije i provođenja aktivnosti jedne osobe, odnosno čelnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- normativno nedefiniran status opravdanja izostanka s radnog mjesta aktiviranih sudionika sustava zaštite i spašavanja (dobrovoljnih vatrogasaca i pripadnika civilne zaštite).
- bespravna gradnja objekata i infrastrukture na područjima na kojima, sukladno procjeni ugroza i drugim propisima, nije dozvoljena gradnja

Sukladno gore navedenim nedostacima predlaže se provođenje sljedećih mjera:

- a) obavezna provedba osposobljavanja članova Stožera zaštite i spašavanja kao i čelnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem upoznavanja sa posebnostima stožernog rada na način da se navedena obuka za razinu gradova i općina planira u dužem trajanju,
- b) potrebno je planirati i osigurati adekvatan sustav veza i daljnji razvoj sustava javnog uzbuđivanja stanovništva (npr. tetra sustav) uvažavajući specifičnosti područja i pokrivenost repeticijama,
- c) potrebno je planirati i izvršiti nabavu nedostajuće opreme pogodne za duži rad u vodi (npr. ribarske čizme) kao i nabavu specifičnih plovila („howcraft“) obzirom da postojeći čamci nisu adekvatni za vožnju po poplavljenim područjima uvažavajući specifičnosti (trava, žbunje, nisko i visoko raslinje, poljoprivredne kulture) tako da nije bilo moguće korištenje motora već samo veslanje, guranje i nošenje,
- d) kroz učestalo osposobljavanje za stožerni rad omogućiti čelniku da samostalno izvršava svoje propisane obveze u zaštiti i spašavanju koristeći stručnu pomoć institucija na svom području,
- e) kroz izradu novih zakonskih i podzakonskih akata razriješiti problematiku mobilizacijskog poziva za sve operativne snage zaštite i spašavanja,
- f) kroz izradu novih zakonskih i podzakonskih akata utvrditi (propisati) obvezu izdvajanja financijskih sredstava za sustav civilne zaštite kao dijela ukupnog sustava zaštite i spašavanja. Obzirom da se već sukladno zakonskim aktima izdvajaju financijska sredstva za vatrogastvo, Crveni križ, Hrvatsku Gorsku službu spašavanja i drugo, razmotriti mogućnost za preraspodjelu financijskih sredstava koja se trenutno izdvajaju za zaštitu i spašavanje,
- g) kroz izradu novih zakonskih i podzakonskih akata utvrditi (propisati) obvezu minimalnih kriterija veličina postrojbi civilne zaštite JLP(R)S, uzimajući u obzir kriterij broja stanovnika (npr. za općinu s 5.000 stanovnika, obaveza ustrojavanja postrojbe s najmanje 30 obveznika, što se može i uvećati obzirom na Procjenu ugroženosti).

- h) propisanim zakonskim sudjelovanjem sustava zaštite i spašavanja u procesima izrade dokumenata prostornog planiranja i uređenja utjecati na izgradnju na područjima podložnim poplavama.
- i) zatvaranja mjesta prodora nasipa i pobijanje čeličnog žmurja u obuhvatu prodora nasipa uz provedbu geomehaničkih istražnih radova
- j) pobijanje čeličnog žmurja na dionicama nasipa u kojima su utvrđene pojave ugrožavanja stabilnosti nasipa s izvođenjem zemljanih radova i korekcijom trase nasipa prema glavnom projektu i nužnim nadvišenjem nasipa uz provedbu potrebnih geomehaničkih istražnih radova
- k) nužni zemljani radovi za potrebe formiranja tijela nasipa i gradnje pristupne prometnice
- l) nužni radovi na sniženju preljevnog praga na lokaciji Jankomir - ulazni profil oteretnog kanala „Odra“ u cilju omogućavanja dodatnog rasterećenja profila rijeke Save
- m) sanacija lijevoobalnog nasipa Dubrovčak Lijevi,
- n) sanacija lijevoobalnog nasipa Hruščica-Rugvica.

PREGLED POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA OTKLANJANJE NAVEDENIH NEDOSTATAKA I PROVOĐENJE KRATKOROČNIH MJERA

Ad i) Zatvaranje prodora i žmurje	3,75 mil kn
Ad j) Žmurje na nasipu s projekt. dok.	21,65 mil kn
Ad k) Zemljani radovi tijela nasipa s projekt. dok.	12,30 mil kn
Ad l) Radovi sniženja praga preljeva	2,30 mil kn
Ad m) Radovi sanacije mjesta oštećenja	2,50 mil.kn
Ad n) Radovi sanacije mjesta oštećenja	2,50 mil.kn

Ukupno: 45,00 mil kn

PREGLED ZA OTKLANJANJE NAVEDENIH NEDOSTATAKA I PROVOĐENJE DUGOROČNIH MJERA

Započeti sa izradom projektne dokumentacije za izgradnju i uspostavu jedinstvenog sustava uzbunjivanja na području RH. Postojeće stanje sustava je u jako lošem stanju jer u isti nije ulagano preko 25 godina te je isti zastario i u tehničkom i tehnološkom pogledu.

Izgraditi cjeloviti moderni sustav komunikacija – radio sustav TETRA sa kompletnom opremom baznih stanica (2100 kom.)

SVEUKUPNO 234,00 mil. kn

SUSTAV OBRANE OD POPLAVE SAVE OD ZAGREBA DO SISKA

Započeti sa izradom projektne dokumentacije cjelovitog rješenja sustava obrane od poplava ulaznog čvora Save Zagreb s četiri višenamjenske energetske stepenice
Uskladiti međunarodne protokole na području vodnogospodarske suradnje sa Republikom Slovenijom u cilju unapređenja sustava prognoze i dojava nailaska velikih vodenih valova

Sustav obrane od poplava rijeke Sve od Zagreba do Siska završen je sa 65% izgrađenosti.

Izgrađeni su sljedeći objekti za zaštitu od poplava:

- Savski nasipi kroz Zagreb (izgrađeni za sigurnost od 1000 god. povratnog perioda).
- Odteretni kanal Sava-Odra u dužini od 32,5 km do retencije Odransko polje sa preljevnim nasipom Jankomir
- Odteretni kanal Kupa-Kupa u dužini od 46 km za obranu grada Karlovca
- Ustava Prevlaka i Odteretni kanal Lonja, Lonja-Česma-Zelina-Glogovnica u dužini od 12,5 km za odvođenje visokih (velikih) savskih voda u Retenciju Žutica i Lonjsko Polje
- Nasip Lonja-Strug do Česme u dužini 38,0 km, sa paralelnim kanalom.
- Retencija Žutica – obuhvatni nasip u dužini 8,5 km.
- Regulirana r. Česma od Retencije Jantak do spoja sa nasipom Lonja-Strug.
- Formirana Retencija „Lonjsko Polje“ sa Sjevernim i Južnim nasipom.
- Ustava „Trebež“ – upusno-ispusna Ustava kap. 1000 m³.

PROGRAM PRIORITETNIH ULAGANJA U IZGRADNJU KAPITALNIH OBJEKATA ZAŠTITE OD ŠTETNOG DJELOVANJA VODA

- Zaštitni nasipi Samobora i Zaprešića
(godina izgradnje 2011.-2015. god.)	
Procijenjena vrijednost	205.450.000,00 kn
- Rekonstruirati nasipe postojeće desna i lijeva obala
od Drenka do Suše u dužini od 22 km
(godina izgradnje 2011. – 2015. god.)	
Procijenjena vrijednost	113.600.000,00 kn
- Rekonstrukcija nasipa Željezno Desno
u dužini 2,5 km, (godina izgradnje 2011.-2012. god.)	
Procijenjena vrijednost	6.000.000,00 kn
- Završetak Odteretnog kanala Sava-Odra,
(godina izgradnje 2011.-2013. god.)	
Procijenjena vrijednost	15.000.000,00 kn

-	Rekonstrukcija desnog savskog nasipa Željezno Desno - Dubrovčak Desni (godina izgradnje 2011. god.)	
	Procijenjena vrijednost	6.000.000 ,00 kn
-	Dovršenje zaštitnog zida na nasipu u naselju Trebarjevo Desno (godina izgradnje 2011. god.)	
	Procijenjena vrijednost	1.500.000 ,00 kn
-	Rekonstrukcija desnog nasipa od sela Ljubljana do naselja Martinska Ves (godina izgradnje 2012. god.)	
	Procijenjena vrijednost	5.000.000 ,00 kn
-	Čovr „Palanjek“ – preljev (godina izgradnje 2011. god.)	
	Procijenjena vrijednost	7.000.000,00 kn
	SVEUKUPNO	359.550.000,00 kn

ZAKLJUČAK

Unatoč kriznoj situaciji izazvanoj dolaskom vodenog vala na nivou 100 godišnjih voda odnosno povjesnih razmjera do danas nikad zabilježene, sustav zaštite i spašavanja je reagirao na vrijeme i spriječio gubitak ljudskih života te bitno umanjio moguće štete, uz određene manje organizacijske poteškoće na nižim razinama.

S obzirom na sve navedeno, a u svezi pojave učestalih klimatskih ekstrema potrebno je prioritarno pristupiti dogradnji sustava obrane od poplava na ugroženim područjima. Pristupiti izgradnji projektiranih dionica nasipa na ugroženom području, a za ostale dijelove sustava obrane od poplava pristupiti izradi tehničke dokumentacije.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje će žurno provesti dodatnu edukaciju Stožera zaštite i spašavanja županija, gradova, općina te stanovništva o postupanju u slučaju velikih nesreća i katastrofa. Potaknuti žurnu izradu planova zaštite i spašavanja za razinu županija, gradova i općina, a sukladno Planu zaštite i spašavanja RH. Potpomognuto dodatnim financijskim sredstvima opremiti sustav zaštite i spašavanja specijalnom opremom i materijalnim sredstvima.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje nastaviti će sa pojačanim aktivnostima u svrhu daljnjeg jačanja i realizacije cjelokupne integracije sustava zaštite i spašavanja Republike Hrvatske u jedinstvenu cjelinu što podrazumijeva i završetak integracije jedinstvenog europskog broja za žurne službe 112.

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva u suradnji sa Državnom upravom za zaštitu i spašavanje pripremit će i pokrenuti postupak izrade zahtjeva prema EU fondu solidarnosti za humanitarnu pomoć temeljem prikupljenih podataka i izvršenih službenih procjena nadležnih gradskih i županijskih tijela.

RADNA SKUPINA

1. Ivan Šuker, potpredsjednik Vlade RH i ministar financija
2. Božidar Pankreć, potpredsjednik Vlade RH i ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
3. Petar Čobanković, ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
4. Branko Vukelić, ministar obrane
5. Marina Matulović-Dropulić, ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
6. Tomislav Karamarko, ministar unutarnjih poslova
7. Damir Trut, ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje
8. Jadranko Husarić, generalni direktor Hrvatskih voda
9. Dražen Vitez, zamjenik ravnatelja policije